

Daltonbeleidsplan

2018 -2023

Obs de Achtbaan, Voorhout

Inhoudsopgave

blz. 2	1 Inleiding
blz. 3	2 Dalton geschiedenis
blz. 5	3 kernwaarden
blz. 9	4.1 missie en visie
blz. 10	4.2 doel
blz. 11	5 dalton kernwaarden op de Achtbaan
blz. 12	5.1 vrijheid in gebondenheid en verantwoordelijkheid <ul style="list-style-type: none"> - weektaak - MI - keuzewerk
blz. 19	5.2 zelfstandigheid <ul style="list-style-type: none"> - zelfstandig werken - plannen
blz. 22	5.3 samenwerken <ul style="list-style-type: none"> - coöperatief leren
blz. 28	5.4 effectiviteit <ul style="list-style-type: none"> - effectieve instructie - instructie tafel
blz. 31	5.5 reflectie <ul style="list-style-type: none"> - reflecteren en evalueren
blz. 35	6 eigenaarschap
blz. 36	7 talentontwikkeling
blz. 37	8 taken daltoncoördinator
blz. 38	10 proeftuinen
blz. 39	11 Dalton ontwikkelplan
blz. 41	12 parels
blz. 62	13 reflectie beleidsplan - september 2019

Inleiding

In dit daltonbeleidsplan staat beschreven hoe het team van openbare basisschool de Achtbaan uit Voorhout aan het Daltononderwijs invulling geeft. Het is tot stand gekomen door een samenwerking van de bouwcoördinatoren, de daltoncoördinatoren en inbreng van het hele team.

Dalton is een visie op onderwijs en heeft geen vast systeem. Omdat Dalton geen vast systeem heeft, zal de invulling door de school zelf gemaakt moeten worden. Door nascholing te blijven volgen met het team of individueel, met elkaar in gesprek te blijven over ons onderwijs zie je door de jaren heen veel veranderingen. Het Dalton blijft leven en zal altijd aanpasbaar zijn.

Dit beleidsplan is geschreven om de lijnen zoals ze nu zijn vast te leggen zodat iedere leerkracht, ervaren of beginnend, de afspraken en organisatievormen terug kan vinden.

Dalton kenmerkt zich door flexibiliteit. In dit Daltonbeleidsplan worden hoofdlijnen aangegeven. De leerkracht heeft, afhankelijk van de groep, persoonlijke onderwijsstijl en faciliteiten, de ruimte om binnen deze hoofdlijnen een eigen kleur te geven aan het onderwijs en door middel van proeftuinen nieuwe dingen uit te proberen. Dit zorgt voor veel betrokkenheid en discussie. Dit zijn twee belangrijke voorwaarden om het proces van continue ontwikkeling te laten plaatsvinden.

Wij vinden het belangrijk dat er voor de kinderen een duidelijke lijn is van groep 1 t/m groep 8. Om die lijn te waarborgen is het van belang dat iedereen terug kan vinden welke afspraken er zijn gemaakt. Dat betekent niet dat dit een document is wat nooit meer zal worden aangepast. Een streven is om ieder schooljaar de belangrijke veranderingen toe te voegen. Tijdens de bouwvergaderingen wordt altijd gekeken naar: Wat doen we, hoe doen we het en hoe kunnen we het verbeteren. Ook tijdens studiedagen, proberen we met elkaar ons verder op dalton gebied te ontwikkelen. Dit zijn de drijfveren om het onderwijs leuk, uitdagend en vooral afwisselend te houden.

Dalton geschiedenis

Het Dalton Laboratory Plan

Als Helen Parkhurst in 1904 in Waterville, Wisconsin op een eenmans schooltje gaat lesgeven zijn de eerste aanzetten van haar onderwijsideeën al te zien. Het verzet tegen het klassikale onderwijs dat zijzelf genoten heeft, leidt tot

een zoektocht die leerlingen in het onderwijs 'echte ervaringen' (real experience) moet opleveren. De traditionele onderwijsinhoud (de overdracht van *culture*) staat voor Parkhurst daarbij niet ter discussie. Wel wil ze die inhoud meer in overeenstemming brengen met de ervaringen van de leerlingen. Nog voor het schooljaar in Waterville begint, verbouwt ze het eenmans schooltje met hulp van de lokale timmerman. Een rommelhok wordt de plaats voor haar bureau en de schoolbanken worden uit de vloer geschroefd om er tafelgroepen mee te maken, die ze inricht als themahoeken (subject corners). Daar kunnen de kinderen onder begeleiding van de oudste klasgenoten aan taken werken, die Parkhurst ontwerpt.

Op de Edison School in Tacoma, Washington, een vijf klassige school, experimenteert Parkhurst in 1910 voor het eerst met vaklokalen (laboratories) en vakleerkrachten. In haar Laboratory Plan werkt ze jaarcontracten (contract jobs) uit die jonge leerlingen zelfs moeten ondertekenen om ze zo te leren de verantwoordelijkheid voor het werk te accepteren. Zulke jaarcontracten verdeelt ze vervolgens per vak in maandtaken (assignments), die elk weer bestaan uit een twintigtal dagelijkse eenheden (units). De vorderingen worden op diverse grafieken (graphs) bijgehouden.

Binnen de taak creëert Parkhurst de vrijheid voor de leerling om eigen keuzes en een eigen leerprogramma te maken. Het kind deelt daarbij zelf zijn tijd in en krijgt zo zicht op het eigen leerproces. De vrijheid die het kind hierbij krijgt, is niet ongebonden. De leerling leert gedisciplineerd te werken en verantwoordelijkheid te dragen. Factoren die deze vrijheid belemmeren, moeten zoveel mogelijk worden ingeperkt. Dat geldt bijvoorbeeld voor strakke roosters. Voor Parkhurst is de school een sociale gemeenschap, waar kinderen samenwerken en elkaar helpen, maar waar ze ook verantwoordelijkheid leren dragen voor bijvoorbeeld de orde en discipline in het klaslokaal. Deze socialiteit noemt Parkhurst haar tweede basisprincipe.

De uitwerking van het Dalton Laboratory Plan is niet star. Het is geen systeem of methode. De leraar moet blijven experimenteren. Centraal staat dat de leerling zijn eigen leren ter hand neemt en dat hij daarbij in vrijheid kan handelen. Bij de uitwerking van haar ideeën zijn vooral rationaliteit en pragmatisme de leidende principes geweest. Parkhurst zet aan tot het zoeken van doelmatige en efficiënte

oplossingen voor het betekenisvol maken van onderwijs, het activeren van leerlingen, het samenwerken en het omgaan met verschillen in de klas. Het aanzetten tot die zoektocht is in de eenentwintigste eeuw nog steeds actueel en vernieuwend.

Daltononderwijs in Nederland

In 1924 bezoekt een commissie van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, met onder andere Philip Kohnstamm in de geledingen, een aantal experimentele daltonscholen in Engeland. De reis leidt tot de publicatie *De toekomst van ons volksonderwijs II. Scholen met losser klassenverband* en tot een aantal experimenten met daltononderwijs.

Sindsdien heeft daltononderwijs niet meer ontbroken op het palet van vernieuwingsonderwijs in Nederland. In 1931 wordt de Nederlandse Dalton Vereniging (NDV) opgericht. Tegenwoordig telt deze vereniging zo'n vierhonderd leden, een verrassend hoog aantal, gezien het feit dat Parkhurst in het buitenland nauwelijks navolging gekregen heeft.

Kernwaarden

De twee gedachtes achter Parkhursts Dalton Plan, '**freedom**' en '**interaction of group life**', zijn in Nederland niet letterlijk vertaald en overgenomen. Het Nederlandse daltononderwijs kent van oorsprong drie daltonprincipes: vrijheid in gebondenheid, zelfstandigheid en samenwerken. De drie Nederlandse daltonprincipes corresponderen inhoudelijk niet geheel met de oorspronkelijke principes van Parkhurst. Ook de invulling van wat als de principes van het daltononderwijs geldt, is in de loop van de tijd geëvolueerd.

"Freedom and responsibility perform the miracle"

Vrijheid is het eerste daltonprincipe, maar als het gerelateerd wordt aan onderwijs kan het een verwarrend begrip zijn. Soms associëren ouders het met vormen van een antiautoritaire opvoeding of met een soort 'vrijheid-blijheid'. Vrijheid in het daltononderwijs betekent heel wat anders. Op daltonscholen heerst er geen vrijblijvendheid. Leerlingen mogen er niet zomaar doen wat ze willen en ze hebben ook niet de vrijheid om *niet* naar school te gaan. In het daltononderwijs krijgen leerlingen wel de vrijheid hun schoolwerk naar eigen inzicht te plannen. Daltononderwijs is geen onderwijs waar leerlingen met de armen over elkaar afwachten tot de leerkracht opdrachten geeft. Leerlingen leren er initiatief te nemen en krijgen ruimte om naar eigen inzicht te werken. Dat bereidt hen voor om later, in de maatschappij, in vrijheid te kunnen leven en werken. Door leerlingen vrijheid te geven wordt onderwijs iets van het kind zelf. Hij wordt, wat tegenwoordig populair genoemd wordt, (mede-)eigenaar van zijn eigen leerproces. Als er al zoiets is als een 'ideale dalton leerling', dan is dat in ieder geval een leerling die met een plannetje in zijn hoofd 's morgens naar school gaat, over wat hij die dag gaat doen. Vrijheid maakt van leerlingen ondernemende leerlingen. De vrijheid die een leerling op een daltonschool krijgt, is altijd een vrijheid in gebondenheid. Hij moet leren rekening te houden met anderen, verantwoordelijkheid te dragen over zijn keuzes en verantwoording af te leggen over zijn werk en zijn resultaten. In de praktijk van het daltononderwijs wordt vrijheid vooral geconcretiseerd in het geven van keuzevrijheid. Leerlingen mogen op daltonscholen, met mate, kiezen wat ze willen leren, in welke volgorde ze hun werk willen doen, waar ze willen werken, soms ook met welk materiaal ze werken en vaak ook of ze alleen of samen werken. Het dragen van verantwoordelijkheid voor het in vrijheid handelen op school is iets dat leerlingen proefondervindelijk moeten leren. En zoals bij al het leren, worden ook hier fouten en vergissingen gemaakt. Dat mag ook op daltonscholen, moet zelfs tot op zekere hoogte, want van het maken van fouten leer je. Wanneer leerlingen bang zijn voor het maken van fouten zorgt dat voor onzekerheid en voor een gebrek aan durf om te experimenteren en om je grenzen te verkennen en te verleggen. Op daltonscholen is leven het meervoud van lef.

"The socialisation of the school"

Parkhurst leerde leerlingen samenwerken door ze samen te laten werken. Ze gaf leerlingen de gelegenheid om elkaar te consulteren als hulp bij het uitvoeren van taken vereist was. Zo ontwikkelt, volgens haar, bij de meeste kinderen socialiteit zich op een natuurlijke wijze. Leerlingen leren van elkaar en leren tegelijkertijd met elkaar om te gaan en rekening te houden met anderen. Het gaat Parkhurst ook om het samen leven en samen leren van leraren en leerlingen en van leraren onderling. Het leven op school moet op het gemeenschapsleven lijken: ruimte bieden aan wederzijdse afhankelijkheid en verantwoordelijkheid.

Van drie principes naar vijf kernwaarden.

De Nederlandse daltonidentiteit is altijd gestoeld geweest op drie principes. Onderwijs en dus ook daltononderwijs is constant in ontwikkeling. De veranderingen op het gebied van ontwikkelingspsychologie en didactische en maatschappelijke inzichten hebben in 2012 geleid tot een kritische bezinning op de dalton uitgangspunten.

Hieruit zijn **vijf nieuwe kernwaarden** ontwikkeld, die hieronder kort beschreven staan:

Samenwerking

"The school functions as a social community"

Een daltonschool is een leefgemeenschap waar leerlingen, leerkrachten, ouders, schoolleiding en bestuur op een natuurlijke en gestructureerde

wijze samen leven en werken. Een daltonschool is ook een leeromgeving waar leerlingen en leerkrachten iets van en met elkaar leren.

Doordat leerlingen samen met leerkrachten en medeleerlingen aan hun leertaken werken, leren zij met elkaar om te gaan en leren zij dat zij elkaar kunnen helpen. Het verwerven van kennis en vaardigheden in samenwerking met anderen kan het leren vergemakkelijken. Leerlingen leren dat er verschillen bestaan tussen mensen. Ze leren naar elkaar te luisteren en respect te hebben voor elkaar. Als leerlingen met elkaar samenwerken, ontwikkelen ze sociale vaardigheden en leren ze reflecteren op de manier waarop ze leren, zoals het beoordelen van een eigen inbreng en die van een medeleerlingen, het aangaan van de dialoog, het leren omgaan met teleurstellingen en het ervaren van een meeropbrengst uit de samenwerking. Het uiteindelijke doel is democratisch burgerschap. Een daltonschool is een oefenplek voor democratisering en socialisering.

Vrijheid in gebondenheid en verantwoordelijkheid

"Freedom and responsibility together perform the miracle"

Vrijheid is noodzakelijk om eigen keuzes te kunnen maken en eigen wegen te vinden. Vrijheid in het daltononderwijs is de gelegenheid krijgen om het taakwerk zelf te organiseren. De opgegeven leerstof en de eisen die daaraan worden gesteld, de tijdslimiet, de werkafspraken en de schoolregels vormen de grenzen waarbinnen de leerlingen hun vrijheid leren gebruiken. Een leerling leert verantwoordelijkheid voor zichzelf en zijn omgeving te dragen, als zijn omgeving hem daarvoor de ruimte en mogelijkheden biedt. Door leerlingen meer vrijheid te bieden kunnen zij eigen keuzes maken en een actieve leerhouding ontwikkelen. Maar vrijheid betekent niet dat alles zomaar kan en mag. Het is een taak van de leerkracht om iedere leerling een structuur te bieden om vrijheid binnen grenzen te leren hanteren. Leerlingen krijgen de ruimte om te ontdekken en te experimenteren, maar worden tegelijk ook geconfronteerd met de relatie tussen wat ze doen en wat dat oplevert. Dat is voor leerlingen een geleidelijk leerproces, waarin zelfkennis en zelfinschatting een grote rol spelen.

Effectiviteit

Dalton is een *"Efficiency measure"*

Dalton is een maatregel om effectiever te werken: *'a simple and effective reorganization of the school'*. Parkhurst wil met haar Dalton Plan het schoolse leren doelmatiger maken. Daarom zijn effectiviteit en efficiency al vanaf het begin twee belangrijke begrippen. Effectiviteit en efficiency vooronderstellen duidelijkheid over de onderwijsopbrengsten. Parkhurst vindt dat het onderwijs een brede functie heeft. Onderwijs behoort kinderen en jeugdigen ook cultureel en moreel te vormen, zodat ze zelfredzaam en sociaal verantwoordelijk worden: geoefend in, gewend aan en voorbereid op leven, werken en samenleven. Het daltononderwijs is gericht op een

effectieve inzet van tijd, menskracht en middelen. Parkhurst wil omwille van de efficiency leerlingen juist verantwoordelijkheid in handen geven.

Zij stelt dat als leerlingen een taak krijgen, waar zij verantwoordelijkheid voor dragen en die ze in vrijheid zelf plannen en uitvoeren, het onderwijs dan veel effectiever is dan het stilzit- en luisteronderwijs dat zij zelf doorlopen heeft. Parkhurst maakt in haar Dalton Plan van kinderen als het ware kleine ondernemers, die verantwoordelijkheid leren dragen voor het schoolwerk, hun eigen werk, dat ze in vrijheid uitvoeren.

Zelfstandigheid

"Experience is the best and indeed the only real teacher"

Zelfstandig leren en werken op een daltonschool is actief leren en werken. Een leerling wil doelgericht werken aan een taak of opdracht en is in staat om tijdens dit leerproces hulp te zoeken indien noodzakelijk. Deze manier van werken stimuleert het probleemoplossend denken van leerlingen. Om later als volwassene goed te kunnen functioneren moet een leerling leren beoordelen welke beslissingen hij/zij moet nemen en wat de gevolgen daarvan zijn. De keuzevrijheid dwingt een leerling tot het nemen van zelfstandige beslissingen die voor hem effectief en verantwoord zijn.

Reflectie

"I would be the first to hear welcome criticism"

Nadenken over je eigen gedrag en je eigen werk, is op daltonscholen belangrijk. Op veel daltonscholen maken leerlingen vooraf een inschatting van de moeilijkheidsgraad en de tijd van de opdrachten. Achteraf wordt hierover ook een feitelijke beoordeling gegeven en worden in gesprekjes regelmatig de inschattingen vooraf en de feitelijke beoordelingen achteraf met elkaar vergeleken. In zulke gesprekjes kan er dan bijvoorbeeld aandacht geschonken worden aan het feit waarom een kind steeds de rekenopgaven in de weektaak vooraf moeilijker inschat dan ze (achteraf) blijken te zijn. Op andere aspecten van het werken in de klas wordt op een soortgelijke wijze gereflecteerd. Zo wordt geleidelijk de vaardigheid in het zelfstandig werken en het samenwerken opgebouwd. Het kritisch benaderen van onderwijskundige ontwikkelingen en inzichten is op een daltonschool vanzelfsprekend. Iedere docent die werkt op een daltonschool reflecteert op zijn/haar onderwijspraktijk en professioneel handelen. Ook op schoolniveau vindt reflectie over de kwaliteit van het daltononderwijs voortdurend plaats.

Missie van de school

Onze school is een openbare basisschool voor kinderen van 4 t/m 12 jaar met veel aandacht voor het individuele kind. We gaan daarbij ook uit van het concept passend onderwijs.

Binnen de Achtbaan willen we voor ieder kind op onze school op basis van de daltonprincipes zorgen voor aantrekkelijk, uitdagend en passend openbaar onderwijs.

Visie

Het daltononderwijs wil leerlingen leren ondernemend en verantwoordelijk te zijn zodat ze in staat zijn goed te functioneren in onze complexe samenleving.

Daarnaast worden leerlingen breed gevormd. Er is aandacht voor de creatieve- en intellectuele groei en ook voor de persoonlijke- en sociale groei.

Zo worden leerlingen uitgedaagd het beste uit zichzelf te halen.

Het is duidelijk dat de rol van de leerkracht heel belangrijk is binnen de school. Het is met name de leerkracht die de kwaliteit van onderwijs bepaalt in de groep. Binnen het daltononderwijs is het pedagogisch en didactisch handelen één geheel.

verantwoordelijkheid

Samenwerking

effectiviteit

zelfstandigheid

reflectie

Dit zijn de pedagogische begrippen die een waarborg zijn voor een goed didactisch handelen, dat zich vertaalt in gedifferentieerd onderwijs, aantrekkelijk en gevarieerd onderwijs, interactief onderwijs en een goed instructiemodel.

Doel

Het daltononderwijs wil het onderwijs efficiënt inrichten door de leerinhouden een de daarbij behorende kerndoelen af te stemmen op de behoeften, interesses en competenties van de leerlingen.

Een daltonleerkracht leidt dit proces waar nodig is en begeleidt het waar het kan. De leerkracht stelt zich ten doel om het zelf werken en het samenwerken van leerlingen in een veilig en pedagogisch klimaat te bevorderen door de leerlingen daartoe ruimte te geven.

Een dalton leerling stelt zichzelf ten doel om op een ondernemende en verantwoorde wijze kennis en vaardigheden zich eigen te maken.

Kernwaarden op de Achtbaan

vrijheid en verantwoordelijkheid

Wij vinden het belangrijk dat leerlingen zich verantwoordelijk voelen voor hun eigen werk en functioneren. Door ze keuzevrijheid te geven en ze op hun verantwoordelijkheden aan te spreken willen wij het eigenaarschap van de leerling vergroten. Je ziet dit binnen onze school bijvoorbeeld terug in de differentiatie binnen de weektaak, het huishoudelijk takenbord en het keuzewerk.

De weektaak

We werken op de Achtbaan met weektaken. Dit begint al bij de kleuters en spelenderwijs wordt dit een hulpmiddel voor de leerling om te leren, te spelen en zich te ontwikkelen op eigen niveau.

In de kleutergroep:

In groep 2 krijgen de oudste kinderen een aantal week werkjes /taken. Deze staan op taakbladen en zitten in een map. Niet alleen de oudste kleuters werken hiermee. Ook de jongste en de middelste kleuters mogen hier, vrijwillig, mee werken.

In groep 3 t/m 8:

De weektaak is een duidelijk overzicht, waarop staat wat de leerlingen moeten maken en kunnen gaan doen als hun werk af is.

Door de kinderen een weektaak aan te bieden vergroot je de zelfstandigheid. Ze mogen immers zelf de taken inplannen en ze bepalen dan ook nog eens zelf de volgorde van het maken van de taken. Naast het bevorderen van de zelfstandigheid kan je onderwijs geven op maat. De kinderen maken wat ze aan kunnen, oefenen wat ze lastig vinden en worden uitgedaagd op het gebied waar ze goed in zijn.

De weektaak is een hulpmiddel en geen doel. Door met de kinderen regelmatig de weektaak te bespreken kom je erachter of een leerling niet te veel/te weinig of te makkelijke/ te moeilijke taken heeft.

Alle kinderen werken met een weektaak/dagtaak,

Op de weektaak/dagtaak staan de taken die de leerling moet maken. Deze taken kunnen per leerling verschillend zijn qua leerstof niveau en qua hoeveelheid.

Het starten van de weektaak is op maandag. (uitzonderingen zijn mogelijk)

Afhankelijk van de jaargroep wordt de weektaak besproken en ingepland. Hierbij maakt iedere groep gebruik van de dagkleuren.

De weektaak wordt ingezet tijdens taaktijd.

De weektaak wordt regelmatig klassikaal/individueel met de kinderen besproken.

Kolommen op de weektaak

U= Dag van de uitleg
I = Dag waarop het werk wordt ingeleverd
P = Dag waarop de kinderen het werk willen maken
G= Dag waarop de kinderen het werk af hebben.

- De groepen 1/2 kleuren af als ze het werkje/activiteit af hebben.
- In groep 3 kleuren de kinderen af als ze het werk af hebben.
- In groep 4 kleuren de kinderen onder de G af als ze het werk af hebben met de kleur van de dag.
- In de groepen 5 t/m 8 geeft de leerkracht aan in de weektaak wanneer de uitleg plaats vindt. Soms moeten de kinderen werk op een door de leerkracht aangegeven dag inleveren (I). Dit kan omdat er een toets wordt afgenomen en de leerkracht eerst nog het gemaakte werk wil bespreken of als je als een duobaan hebt en ieder zijn eigen vakken af wilt ronden. De kinderen plannen zelf de taken in. (P) De kinderen kleuren het gemaakte werk af. (G) Als ze week overstijgend mogen werken staat in de (I)kolom een streepje onder de dag.

Differentiatie op de weektaak

Ieder kind is anders en leert anders. Binnen onze school willen we zo differentiëren in les en leerstof dat ieder kind op eigen niveau en tempo kan werken. De differentiatie passen we toe op de weektaak van het kind. De taken zijn dus per leerling verschillend. Zowel remediërende stof als verrijkingstof wordt hierop aangeboden. De leerlingen zijn dit al vanaf de kleutergroepen gewend en zijn bekend met het feit dat er verschillende werkpakketten zijn.

Het kind geeft zelf op de weektaak aan wat hij die week moet maken. Dit doet hij door de balletjes te kleuren van zijn eigen werkpakket. Indien nodig dan helpt de leerkracht. Blijft dit te moeilijk dan krijgt het kind ook na groep 4 een dagtaak.

Dalton kernwaarden bij: de weektaak

Vrijheid en verantwoordelijkheid: keuzevrijheid en verantwoordelijk zijn voor je eigen taak
zelfstandigheid kan de ll doelgericht aan het werk
Samenwerken welke opdrachten kan de ll samen doen
Effectiviteit zet de ll zijn tijd en capaciteit efficiënt in
Reflectie Hoe is mijn week gegaan, is het nodig om aanpassingen te doen.

Meervoudige intelligentie

Mensen leren op verschillende manieren. De een leert door doen, de ander moet het 'voor zich zien' en een derde persoon moet de informatie eerst voor zichzelf ordenen alvorens deze te kunnen begrijpen. Als wij kinderen in het onderwijs iets willen leren, als wij willen dat alle kinderen begrijpen en onthouden, zullen we met de verschillen tussen kinderen rekening moeten houden. Het is belangrijk om de verschillende manieren van leren te kennen, te weten welk kind op welke manier leert en we zullen moeten beschikken over vele manieren om de leerstof op een passende manier aan te bieden. Geen gemakkelijke opgave, zo lijkt het. Toch valt dit mee. Veel leerkrachten maken (soms onbewust) gebruik van veel verschillende materialen en werkvormen. Bij het aanleren van leerstof worden liedjes gezongen (tafels) of ritmes geklapt (lettergrepen). Men maakt gebruik van blokjes bij rekenen of beeldmateriaal (platen en video) bij de instructie. In feite is men bezig met het aanspreken van de verschillende intelligenties van het kind.

De Amerikaanse hoogleraar Howard Gardner onderscheidt acht intelligenties. Ieder mens bezit ze alle acht, men heeft er echter vaak slechts enkele sterk ontwikkeld. Deze sterk ontwikkelde intelligenties bepalen de manier waarop men leert en bepalen de voorkeur voor bepaalde activiteiten.

- **Linguïstisch** - het vermogen om te lezen, schrijven, luisteren en spreken;
- **Ruimtelijk** - het vermogen om je te kunnen oriënteren in de ruimte;
- **Logisch-wiskundig** - het vermogen om te rekenen, logische puzzels op te lossen, te redeneren en wetenschappelijk te denken;
- **Muzikaal** - het vermogen om te zingen, een muziekinstrument te bespelen, muziek te analyseren en componeren;
- **Lichamelijke beweging** - het vermogen om je lichaam gecoördineerd te bewegen zoals nodig in dans, sport en chirurgie;
- **Interpersoonlijk** - het vermogen om verbaal en non-verbaal gedrag van anderen te begrijpen en interpreteren;
- **Intrapersoonlijk** - het vermogen om te reflecteren op het eigen handelen en dit te begrijpen;
- **Naturalistisch** - het vermogen om objecten in de natuurlijke wereld te herkennen en te categoriseren

Om elk kind tegemoet te komen en uit te dagen in de verschillende intelligenties hebben we er voor gekozen om het moment van keuzewerk te koppelen aan het werken met Meervoudige Intelligentie (MI) in het volgende hoofdstuk leggen we uit hoe we dat doen.

Keuzewerk

Elk kind leert anders en heeft andere interesses. Om de kinderen hierin tegemoet te komen hebben we er voor gekozen om het moment van keuzewerk te koppelen aan het werken met Meervoudige Intelligentie (MI) materialen. In iedere groep is een kast aanwezig met daarin kratten. Elke krat heeft een thema. Op de materialen zit een sticker bij welke intelligentie de opdracht hoort. Deze sticker helpt de kinderen en leerkrachten om zich bewust te worden welke intelligentie bij welk kind de voorkeur heeft en waarin de leerling juist gestimuleerd zou moeten worden. Binnen het thema komen alle intelligenties aan bod. Het thema van de krat sluit aan bij het onderwijs van die klas op dat moment. Elke krat staat een aantal weken centraal. Naast het aanspreken van alle intelligenties vindt er op deze manier ook verdieping plaats. Door het aanspreken van alle intelligenties is het leerrendement hoger. Naast de bak kunnen de leerlingen ook kiezen om een eigen project te maken. Het kind komt dan zelf met een idee voor een opdracht. Hiervoor wordt het eigen project formulier ingevuld (zie bijlage). Op deze manier kan een opdracht extra goed aansluiten bij de interesse van de leerling.

Vanaf groep 5 kunnen de leerlingen als keuzewerk ook een kaart kiezen uit de kaartenbakken van de verschillende methodes.

Elk kind plant een keer keuzewerk in op zijn weektaak, zodat iedereen een keer in de week hiermee kan werken. Als zij het werk voor de dag af hebben dan mogen zij ook verder gaan met keuzewerk. Ze kunnen niet meer dan 2x per week voor een bepaalde intelligentie kiezen zodat ze gestimuleerd worden ook andere intelligenties te kiezen.

Doorgaande lijn keuzewerk:

Groep 3:

- We stellen één themabak voor een aantal weken centraal. Samen met de kinderen kijken wat er in zit en wat de bedoeling is van de verschillende spelletjes/opdrachten enz.
- Alle kinderen werken één keer in de week klassikaal aan keuzewerk.
- Kinderen die klaar zijn met hun dagtaak mogen altijd aan keuzewerk werken. Sommige materialen zullen misschien niet gekozen mogen worden i.v.m. geluid.

Groep 4 t/m 8

- We stellen één themabak voor een aantal weken centraal. Samen met de kinderen kijken wat er in zit en wat de bedoeling is van de verschillende spelletjes/opdrachten enz.
- De kinderen geven hun 'verplichte' keuze aan op het planningsschema (zie bijlage) en kleuren deze ook in op hun weektaak. Tijdens de taaktijd op die dag werken de kinderen 20 minuten aan hun keuzewerk.
- De leerkracht spreekt af hoeveel kinderen er per dag mogen intekenen op de spreidingsschema. Bijv. i.v.m. ruimtegebrek of geluidsoverlast.
- Kinderen die klaar zijn met hun dagtaak mogen altijd aan keuzewerk werken. Sommige materialen zullen misschien niet gekozen worden i.v.m. geluid.
- Kinderen die op het spreidingsschema vrijkeuzewerk ingepland hebben hebben voorrang bij keuze van de spelletjes boven de kinderen die extra vrije keuze hebben.
- Kinderen mogen een eigen project bedenken en vullen het eigen project formulier in. Ze mogen die zelfstandig of in een klein groepje uitvoeren. Er is regelmatig contact met de leerkracht om het project te reflecteren en te evalueren. (zie bijlage)
- In groep 5 t/m 8 Kinderen kunnen de kinderen ook een kaart kiezen uit de kaartenbakken van de vakken van wereldoriëntatie.

Tips voor keuzewerk:

- Presenteren!!! Laat zien wat iets is, wat ze ermee kunnen doen en hoe ze het kunnen doen.
- Laat kinderen het elkaar presenteren.
- Het is handig om stopwatches of kleuren klokjes in de klas te hebben, zodat kinderen zelf hun tijd kunnen bewaken.
- Stimuleer kinderen ook eens voor een andere opdracht kiezen.

Hier plannen kinderen hun keuzewerk in voor de volgende week.

	Taalslim 	Rekenli m 	Natuurli m 	Lichaamslim 	Zelfslim 	Mensenli m 	Muzieksli m 	Beeldslim
Maandag								
Dinsdag								
Woensda g								
Donderdag								
Vrijdag								

Dalton kernwaarden bij: het keuzewerk

Vrijheid en verantwoordelijkheid: keuzevrijheid en verantwoordelijk zijn voor je eigen gekozen opdracht

zelfstandigheid kan de ll doelgericht aan een opdracht werken of/ en kan het een eigen project bedenken

Samenwerken welke opdrachten kan de ll samen doen

Effectiviteit zet de ll zijn tijd en capaciteit efficiënt in

Reflectie Hoe heb ik de opdracht aangepakt, is het nodig om aanpassingen te doen.

Huishoudelijk takenbord

In iedere groep is een huishoudelijk takenbord.

Hierop staat aangegeven welke taken er zijn en welke kinderen hier verantwoordelijk voor zijn.

We vinden het belangrijk dat kinderen goed leren omgaan met spullen en materialen. De klas is hun omgeving en zij zorgen er samen met de leerkracht voor dat deze omgeving netjes en schoon blijft.

Dalton kernwaarde
Zelfstandigheid

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zelf beslissingen kunnen nemen en doelgericht aan een opdracht kunnen werken. Natuurlijk leren we ze daarbij hoe ze dat kunnen aanpakken, hoe ze dat kunnen plannen en waar ze hulp kunnen vragen.

Zelfstandig werken

Tijdens het zelfstandig werken weten de kinderen zelf wat ze moeten doen en hoe ze het moeten doen. De taken van de weektaak zijn zelfstandig te maken of er is al uitleg van geweest zodat de kinderen de hulp van de leerkracht (in de meeste gevallen) niet meer nodig hebben.

In elke groep werken we met uitgestelde aandacht. Elke leerkracht heeft zijn eigen symbool om de kinderen te laten zien dat de leerkracht je even op dat moment niet kan helpen. Als er een moment van uitgestelde aandacht is kunnen we met andere kinderen aan de instructietafel werken.

Na het moment van uitgestelde aandacht zal de leerkracht de kinderen gaan helpen die hun pasfoto in de boemerang hebben gezet. Door met de kinderen het zelfstandig werken te reflecteren, kunnen we de kinderen tips geven en laten zien wat er goed is gegaan. Ook kunnen de kinderen aangeven waar ze tegenaan liepen zodat er oplossingen bedacht kunnen worden waardoor het de volgende keer weer beter verloopt.

Hieronder staan een aantal afspraken over het zelfstandig werken, zodat kinderen niet op een leerkracht hoeven te wachten, maar door kunnen gaan met hun werk.

- De kinderen weten waar de spullen liggen die ze moeten gebruiken.
- De kinderen lezen eerst zelf de opdracht kom je er niet uit dan vraag je hulp aan een klasgenootje.
- Probeer elkaar zo goed mogelijk te helpen, leg rustig uit en zeg het niet voor.

- Kom je er nog niet uit? Zet je pasfoto in de boemerang, de leerkracht ziet welke kinderen er hulp nodig hebben. De leerling gaat verder met een andere taak.
- De kinderen weten wat ze moeten doen als ze klaar zijn met hun werk/planning.

Dalton kernwaarden bij: zelfstandig werken

Vrijheid en verantwoordelijkheid: keuzevrijheid qua werkplek en instructie, en verantwoordelijk zijn voor je eigen taak
zelfstandigheid de ll weet aan welke taken en doelen hij kan werken en hoe hij hulp kan vragen
Samenwerken welke opdrachten kan de ll samen doen en aan wie kan ik hulp vragen als dat nodig is
Effectiviteit zet de ll zijn tijd en capaciteit efficiënt in
Reflectie Hoe is mijn werk gegaan, is het nodig om hulp te vragen

Plannen

Met het plannen van hun werk hebben leerlingen de vrijheid om zelfstandig te beslissen wanneer ze wat willen maken. Hier zit een opbouw in vanaf de kleuters

Kleuren van de Dag

Voor een duidelijke structuur in de week en bij het plannen en af kleuren van de taken werken we vanaf de kleuters t/m groep 8 met vast dagkleuren.

Voorbeeld:

Rood is maandag, wanneer je op maandag een taak af hebt kleur je hem af met rood op je weektaak.

In alle groepen hangt een overzicht van de dagkleuren. Bij de onderbouw gebruiken ze ook de kleur wit voor de vrije dagen of dagdelen.

In groep 1/2

In groep 1 / 2 hebben de kleuters een weektaak met aan de linkerkant de moet-taakjes (te herkennen aan een oranje rand) en aan de rechterkant de keuzewerkjes (te herkennen aan de paarse rand). De jongste mogen hieraan werken voor de oudste is er een verplicht aantal. Bij de werkjes zit ook altijd een samenwerkingsopdracht. De werkjes zijn ook terug te vinden op het digibord en herkenbaar aan de paarse of oranje rand.

In groep 3

In groep 3 krijgen de kinderen een weektaak met de verschillende taken die ze in die week moeten maken. Aan de linkerkant staan de verplichte taken en aan de rechterkant het keuzewerk. Deze kleuren ze zelf af. Zo ontstaat er voor de kinderen een duidelijk overzicht met wat ze hebben gedaan en wat ze nog moeten doen. In de

loop van het jaar komen er steeds meer taken op de weektaak. En gaan ze van afbeeldingen naar geschreven taal. (Zie ook Daltonwerkboek weektaken)

In groep 4

In groep 4 krijgen de kinderen een weektaak. Hier staat al veel meer op dan in groep 3 en vraagt al meer zelfstandigheid van de kinderen. Op de linkerkant staat een weektaak en rechts het keuzewerk. In het begin van het jaar worden de kinderen nog geholpen met het plannen d.m.v. kleurtjes. De weektaak wordt gebruikt als een dagtaak. Onderaan de weektaak kunnen ze zelf plannen. Het gedeelte zelfstandig plannen wordt in de loop van het jaar steeds uitgebreider. De kinderen die het aankunnen zelf te plannen worden steeds meer losgelaten. In het tweede gedeelte van groep 4 gaan ze (bijna)allemaal zelf plannen.

In groep 5 t/m 8

De kinderen plannen zelfstandig alle taken in die op de weektaak staan. Uiteraard speelt de leerkracht de begeleidende rol en zal de kinderen helpen waar nodig is.

Dalton kernwaarden bij: plannen

Vrijheid en verantwoordelijkheid: de ll maakt een eigen planning waarin hij zorgt dat zijn pakketje aan het eind van de week af is
---

zelfstandigheid zelf bepalen hoe je je tijd indeelt
--

Samenwerken welke opdrachten plan ik samen in, overleggen
--

Effectiviteit zet de ll zijn tijd efficiënt in

Reflectie Hoe is mijn planning gegaan, is het nodig om aanpassingen te doen.

Dalton kernwaarde
Samenwerken

Wij vinden het van pedagogische waarde dat leerlingen sociale vaardigheden opdoen. Het samenwerkend leren en andere vormen van samenwerken zijn hier heel geschikt voor. Daarnaast leren leerlingen van elkaar en met elkaar dit is voor ons als Daltonschool een belangrijk uitgangspunt.

Het coöperatief leren binnen onze school berust op een aantal basiskenmerken.

Positieve wederzijdse verantwoordelijkheid/afhankelijkheid

De leerlingen moeten het gevoel hebben elkaar nodig te hebben bij de samenwerkingsopdracht. Zij weten dat ze elkaar nodig hebben om een activiteit met succes uit te kunnen voeren. De leerlingen hebben een groepsdoel en dat doel kan alleen maar bereikt worden, wanneer elk groepslid een bijdrage levert. Een leraar kan dit resultaat bereiken door een taakverdeling te hanteren. Elk groepslid heeft een taak, die nodig is voor het bereiken van het eindresultaat. Het is de bedoeling dat kinderen materiaal en informatie delen. (bijvoorbeeld tijdbewaker, schrijver, etc.); pas wanneer alle groepsleden hun rol naar behoren vervullen kan de groepstaak succesvol worden uitgevoerd.

Individuele verantwoordelijkheid.

De leerlingen weten dat ze ook individueel verantwoordelijk zijn. Elke leerling in de groep moet na afloop kunnen vertellen hoe het proces verlopen is en wat zijn eigen bijdrage is geweest aan het eindresultaat. Hiermee kan de docent proberen meeliftedrag (een groepslid laat de rest van de groep het werk opknappen) te voorkomen.

Directe interactie.

De opdracht is zo geformuleerd dat deze de leerlingen uitnodigt om veel te praten. Door veel te praten wisselen de leerlingen kennis, ideeën en informatie uit. Bovendien ontdekken zij dat ze samen meer weten dan alleen. Het is belangrijk dat alle leerlingen aan de beurt komen. Hierover kunnen werkafspraken gemaakt worden. De docent dient productieve interactie tussen groepsleden te stimuleren. Daarvoor mag de groep bijvoorbeeld niet te groot zijn (meestal twee tot vier leerlingen).

Aandacht voor samenwerkingsvaardigheden.

Een leraar besteedt bewust aandacht aan samenwerkingsvaardigheden. Voordat het samenwerkend leren begint, dient de leraar bewust stil te staan bij een in te oefenen vaardigheid. Het stelt een doel aan het samen werken. Om op een goede manier te kunnen samenwerken, dienen leerlingen over samenwerkingsvaardigheden te beschikken. De leerkracht moet hier expliciet aandacht aan besteden, voordat er begonnen kan worden met coöperatief leren.

Samenwerkingsvaardigheden

Goede samenwerking is het resultaat van het toepassen van een reeks vaardigheden. Hieronder staat een groepsoverzicht van samenwerkingsvaardigheden waar we in de basisschool aan kunnen werken.

Groep 1/2	<ul style="list-style-type: none"> ● elkaar bij de naam noemen ● elkaar aankijken tijdens het praten ● vriendelijk op elkaar reageren ● elkaar gelegenheid geven mee te doen ● een inbreng durven hebben ● zo duidelijk praten dat anderen je kunnen verstaan ● meewerken aan de groepsopdracht ● luisteren naar elkaar ● elkaar uit laten praten ● bij je groepje blijven ● materiaal met elkaar delen ● om de beurt praten
Groep 3/4	<ul style="list-style-type: none"> ● de inbreng van een ander accepteren ● rustig praten en werken ● aan de taak doorwerken tot deze af is ● vragen stellen aan elkaar ● reageren op wat een ander zegt ● af en toe herhalen wat iemand zegt ● elkaar vragen hardop te denken ● elkaar aanmoedigen mee te doen ● elkaar een complimentje geven ● met alle groepsleden samenwerken ● elkaar aanbieden iets uit te leggen ● hulp vragen aan een ander
Groep 5/6	<ul style="list-style-type: none"> ● elkaar helpen zonder voor te zeggen ● het werk plannen ● richting geven aan de uitvoering van de taak ● af en toe de voortgang samenvatten ● elkaar herinneren aan de opdracht ● je in het standpunt van een ander verplaatsen

	<ul style="list-style-type: none"> • verschil van mening accepteren • ook op langere termijn een goede relatie behouden • overeenstemming met elkaar bereiken
Groep 7/8	<ul style="list-style-type: none"> • kritiek formuleren op ideeën, niet op personen • met elkaar problemen oplossen • op een vriendelijke manier zeggen dat je het ergens niet mee eens bent • verschillende ideeën integreren • ideeën verder uitbreiden • de groep stimuleren, motiveren

Evaluatie en reflecteren van het samenwerken.

Omdat bijna alle samenwerkingsvormen zijn geïntegreerd in de lessen gebeurd de reflectie meestal samen met de reflectie van de les

Is het samenwerking het doel op zich dan kunnen specifiek de samenwerkingsvaardigheden worden geëvalueerd en gereflecteerd.

Coöperatief leren in de praktijk:

In de praktijk zie je het coöperatief leren op meerdere manieren terug. Ten eerste als een werkvorm geïntegreerd in het onderwijs. Om bijvoorbeeld voorkennis te activeren of opdrachten te samen te maken. Ten tweede het werken met een maatje, zie het kopje maatjes. Als derde hebben we een opbouw met elkaar afgesproken om een minimale lijn te borgen. Hieronder vind je de afgesproken lijn.

Opbouw in coöperatieve werkvormen:

De opbouw van de coöperatieve werkvormen is zo opgemaakt dat er ieder jaar een paar vormen bijkomen. Het is de bedoeling dat die vormen het hele jaar extra geoefend worden. Daarnaast herhaal je die van voorgaande jaren. Zo ontwikkelen de leerling een goed basispakket die ze zelf kunnen toepassen als ze in de bovenbouw zitten. Naast dit basispakket is iedere leraar vrij om met alle vormen te werken die hij of zij wil.

In groep 1/2:

- tweepraat (om en om)
- binnen- en buitenkring

In groep 3:

- tweepraat (om en om)
- binnen- en buitenkring
- tweepraat op tijd
- mix en koppel (ruil)

In groep 4:

- tweepraat (om en om)
- binnen- en buitenkring
- tweepraat op tijd
- mix en koppel (ruil)
- tweeschrijf (tafelrondje)
- tweetalcoach
- samenwerkendlerenkaartjes

In groep 5:

- tweepraat (om en om)
- binnen- en buitenkring
- tweepraat op tijd
- mix en koppel (ruil)
- tweeschrijf
- tweetalcoach
- samenwerkendlerenkaartjes
- placemat
- toepassen van bovenstaande bij een eigenproject

In groep 6:

- tweepraat (om en om)
- binnen- en buitenkring
- tweepraat op tijd
- mix en koppel (ruil)
- tweeschrijf
- tweetalcoach
- samenwerkendlerenkaartjes
- placemat
- toepassen van bovenstaande bij een eigenproject
- 1 gaat 3 blijven

In groep 7:

- tweepraat (om en om)
- binnen- en buitenkring
- tweepraat op tijd
- mix en koppel (ruil)
- tweeschrijf
- tweetalcoach
- samenwerkendlerenkaartjes
- placemat
- toepassen van bovenstaande bij een eigenproject
- 1 gaat 3 blijven
- Coöperatief werkstuk in tweetallen (handvaardigheid, zaakvakken etc.)

In groep 8:

- tweepraat (om en om)
- binnen- en buitenkring
- tweepraat op tijd
- mix en koppel (ruil)
- tweeschrijf
- tweetalcoach
- samenwerkendlerenkaartjes
- placemat
- toepassen van bovenstaande bij een eigenproject
- 1 gaat 3 blijven
- Coöperatief werkstuk in viertallen (handvaardigheid, zaakvakken etc.)

■ = nieuw dat jaar **---- = staat niet op de poster**

Als de juf of meester zijn/haar hand om hoog doet, geeft ze aan dat iedereen moet stoppen met overleggen. Alle kinderen leggen de spullen neer en doen ook de hand omhoog.

Maatjes

Bij de kleuters wordt iedere jongere kleuter gekoppeld aan een oudere kleuter. Vanaf de eerste dag dat ze op school zijn weten ze wie hun maatje is en aan wie ze hulp kunnen vragen. Er wordt regelmatig van maatje gewisseld.

De leerkracht stimuleert samenwerking tussen de maatjes maar ook tussen de andere kinderen.

Vanaf groep 3 wisselen we het maatjes gebruik af en hangen er vaak geen lijsten in de klas. Voor sommige dingen worden nog vast maatjes gebruikt bijvoorbeeld voor lezen. Maar heel vaak wordt er gekozen voor je schoudermaatje, je oogmaatje, een zelf gekozen maatje of een willekeurig maatje. Ook kan er per les gekozen worden om juist heterogene of homogene maatjes te koppelen. Hierdoor kun je het samenwerken nog beter aanpassen aan de opdracht en daardoor optimaliseren.

Tutorlezen

Vanaf januari is er tutorlezen voor de risicolezers van groep 3. Dit is twee keer per week. Vaak leggen we de verantwoordelijkheid van het tutorlezen bij een zwakke lezer uit groep 8. Je krijgt nu een situatie waarin beide kinderen beter leren lezen terwijl de oudste ook nog een stukje eigenwaarde en verantwoordelijkheid krijgt.

Tutorrekenen

In het jaar zijn er 2 periode van 6 weken waarbij groep 7 leerlingen met groep 4 leerlingen rekenspelletjes doen. De groep 4 leerling krijgt een vaste tutor waar hij aan het begin kennis mee maakt. De tutores krijgen in de klas lessen om te leren hoe ze een goede tutor kunnen zijn. De rekensommen zijn vooral bedoeld om de lesstof van groep 4 te automatiseren.

Dalton kernwaarden bij: coöperatief leren

Vrijheid en verantwoordelijkheid: De leerlingen leren dat ze samen verantwoordelijk zijn voor het resultaat van de opdracht.
zelfstandigheid: Hoe los je dingen zelfstandig op tijdens de samenwerking en hoe zorg je ervoor dat jouw mening ook telt.
Samenwerken; Leren van elkaar en met elkaar
Effectiviteit: Door de grote betrokkenheid door de samenwerking vergroot je de effectiviteit
Reflectie; leerlingen leren te reflecteren om hun eigen rol in de samenwerking en kunnen die zo verbeteren

Dalton kernwaarde
Effectiviteit

Het daltononderwijs is gericht op een effectieve inzet van tijd, leerkracht en leerling en middelen. Door de leerlingen zelf de verantwoordelijkheid te geven en de vrijheid om keuzes te maken wordt de effectiviteit vergroot.

Bij ons op school zie je dit bijvoorbeeld terug in de manier van instructie geven en het gebruik van de instructietafel.

Effectieve instructie

Instructiemodel:

Effectieve instructie is het doelmatig aanbieden van nieuwe leerstof. Kinderen willen niet onnodig wachten op uitleg, daarom is het belangrijk om de instructie zo te geven, dat er geen leertijd verloren gaat. Het geven van een effectieve instructie zorgt ervoor dat snelle leerlingen vlot aan de slag kunnen, terwijl kinderen die meer uitleg nodig hebben een verlengde instructie krijgen. Effectieve instructie is dus een voorwaarde om goed te differentiëren. Hiervoor gebruiken wij het IGDI instructie model.

Hoe ziet dat er in de praktijk bij ons uit:

De instructie begint gezamenlijk met een terugblik op vorige lessen en/of inventarisatie van het weten van leerlingen al over het onderwerp om zo hun voorkennis te activeren. Het doel van de les wordt aangegeven en er wordt aangegeven wat er in de les aan de orde zal komen.

Met behulp van succescriteria wordt gekeken wat je al weet en wat jouw volgende stap is om het doel te kunnen halen.

1. Gezamenlijke start van de les hele groep (5 minuten)		
2. Werkuitleg instructiegevoelige-plus leerlingen (2 minuten)		
6. Zelfstandige verwerking Instructiegevoelige-plus leerlingen (20 minuten)	3. Interactieve groepsinstructie en 4. begeleide inoefening instructieafhankelijke en instructiegevoelige leerlingen (10 minuten)	
		5. Verlengde instructie (10 minuten) (instructieafhankelijke leerlingen)
7. Instructie, feedback, procesbegeleiding instructiegevoelige-plus leerlingen (5-10 minuten)		
6. Vervolg zelfstandige verwerking Instructiegevoelige-plus leerlingen en 8. Feedbackronde leerkracht (5 minuten)	6. Zelfstandige verwerking instructiegevoelige leerlingen en (max. 20 minuten) 8. Feedbackronde leerkracht (5 minuten)	6. Zelfstandige verwerking instructieafhankelijke leerlingen en (max. 20 minuten) 8. Feedbackronde leerkracht (5 minuten)
9. Gezamenlijke afsluiting (5 minuten)		

Figuur 6. 2: Het IGDI-model met drie instructiegroepen.

Leerlingen die niet hoeven deel te nemen aan de instructie werken zelfstandig door aan hun taken. De leerstof wordt onder begeleiding van de leerkracht ingeoeffend. Hierbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van samenwerkingsvormen. De kinderen passen de lesstof zelfstandig toe in de verwerking of krijgen over de lesstof verlengde instructie en gaan daarna de verwerking maken. De verwerking in het schrift of oefenboek gebeurt veelal tijdens taaktijd. Tijdens het zelf nakijken evalueren de leerlingen of ze de les hebben begrepen. Als ze de les niet begrepen hebben gaan ze naar de leerkracht. Zo kan de leerkracht nog dezelfde dag het werk bespreken.

De leerkracht evalueert/reflecteert voor zichzelf en samen met de kinderen of de het doel van les/instructie bereikt is.

Differentiatie tijdens de instructie

Er is altijd een klassikale effectieve- instructie (Zie effectieve instructie). Er zijn kinderen die deze basisinstructie niet nodig hebben om het werk goed te kunnen maken. In overleg met de leerkracht en de IB'er mag deze leerling zelfstandig aan het werk mogen. Vaak controleren we de ontwikkeling van deze snellere kinderen door ze vooraf te toetsen. Hierdoor weten we zeker of deze leerling de leerstof kan missen. Daarnaast kan een kind bij een aantal lessen naar aanleiding van een voortoets zelf kiezen om deel te nemen aan een instructie. Er wordt dan aanspraak gedaan op hun eigen verantwoordelijkheid

Differentiatie aan de instructietafel

Soms zal er aan bepaalde kinderen extra instructie gegeven moeten worden. Deze instructie vindt plaats aan de instructietafel en is alleen voor de kinderen die het nodig hebben.

De instructietafel dient in iedere groep aanwezig te zijn.

Het inzetten van de instructietafel kan op verschillende manieren gebeuren:

- de leerkracht werkt structureel met (er is dan vaak sprake van een groepsplan of een individueel handelingsplan) Dit kan verlengde instructie zijn of juist voor pluswerk.
- De leerkracht werkt aan de instructietafel als dat nodig is. Bijv. voor het bespreken van werk.
- Voor pre-teaching
- kinderen geven uitleg aan elkaar.
- Het is een plek voor taak- en coachgesprekken

Reflecteren en evalueren.

Evaluëren:

Bij evalueren beoordeel je de resultaten van je acties, je kijkt wat de storende factoren zijn en je trekt conclusies. Evaluëren is meer gericht op het eindproduct

Reflecteren:

Bij reflecteren kijk je meer hoe je het hebt aangepakt, hoe je aan het werk bent en welke stappen je hebt genomen. Nadenken over je werk, gedrag, handelen en je gevoel, voor, tijdens en na het uitvoeren van een taak of activiteit.

Je kijkt naar je eigen vaardigheden en waarom je bepaalde dingen zo gedaan hebt en hoe je het een volgende keer zou doen. Reflecteren is meer gericht op het proces.

Wie reflecteert/ evalueert er bij ons op school?

Reflectie en evaluatie kan plaatsvinden op meerdere niveaus.

- de leerling, die in dit proces ondersteund wordt door zijn medeleerlingen en de leerkracht
- de leerkracht, ondersteund door zijn collega of schoolleiding
- de school

Wat brengt reflectie voor ons onderwijs?

Reflectie brengt bewustwording van je eigen persoonlijke mogelijkheden, behoeftes en leerpunten. Hierdoor word je als persoon eigenaar van je eigen leer- en ontwikkelingsproces. Succeservaringen dragen bij aan het zelfvertrouwen en nieuwe verandermogelijkheden dragen bij aan een groter pakket oplossingen voor de toekomst.

Hoe ziet dat er in de praktijk bij ons uit:

Weektaak

Er vindt een tussentijdse reflectie plaats over de weektaak. Zo kunnen leerkracht en leerling samen kijken hoe het gaat met de planning en eventueel dingen aanpassen. Er vindt ook een eindevaluatie en reflectie plaats over de weektaak. Dit vindt iedere week plaats door de leerling zelf en met de leerkracht in een taakgesprek. Hierbij wordt besproken of de planning is gelukt en waardoor het wel of niet gelukt is. Hoe heb je het aangepakt? Welke hulp heb je nodig? Er worden afspraken voor de nieuwe week gemaakt.

Leerlijn reflectie

Om te zorgen dat er een doorgaande lijn binnen de school is hebben we als team een leerlijn reflectie gemaakt. Hiermee zorgen we voor een duidelijke opbouw en een doorgaande lijn. We hebben hier ook een leerling-versie van gemaakt voor in het portfolio van de leerling. Zo is het voor de leerlingen ook zichtbaar wat het volgende stapje voor hun is op het gebied van reflectie.

Nakijken

Kinderen evalueren en reflecteren door hun werk zelf na te kijken.

Zelf nakijken vraagt een bepaalde houding van de leerling. De leerling moet zich realiseren dat het werk wordt nagekeken om er iets van te leren. De leerkracht heeft de taak deze houding aan te leren.

Er zijn verschillende vormen voor nakijken; individueel, samen met een leerling (met of zonder nakijkboekje), met of door de leerkracht of een klassikale bespreking.

Op de weektaak staat er vanaf groep 5 in de laatste kolom een potloodje , als de kinderen het zelf moeten nakijken. Het andere werk kijkt de leerkracht zelf na omdat het bijvoorbeeld een eigen mening is of een vraag waar meerdere antwoorden goed zijn. Het werk is pas af als het is nagekeken. Als een kind het werk heeft nagekeken verbetert het kind zijn werk.

Als een kind tijdens het nakijken merkt dat hij iets niet heeft begrepen, geeft hij dit aan bij de leerkracht of maakt gebruik van de hulpbak. Het voordeel is dat de leerkracht gelijk dezelfde dag het werk kan bespreken. Als een kind veel fouten heeft maar snapt waar het is misgegaan hoeft hij niet naar de leerkracht toe, bijvoorbeeld als een kind plus en min bij rekenen heeft omgedraaid.

De leerlingen kijken hun werk met een groene pen na, de leerkracht gebruikt een rode pen.

Groep 1/2: De kinderen mogen zelfcorrigerend materiaal nakijken, denk hierbij aan loco of varia etc.

Groep 3: De kinderen die werken in een zonboekje kijken hun eigen werk na. De andere kinderen starten met het zelf nakijken van hun taal in de tweede helft van het schooljaar. De goede rekenaars starten in blok 7 met het zelf nakijken van hun rekenen en kan uitgebreid worden naar de rest van de groep.

Groep 4: De kinderen kijken hun spelling, taal en rekenen na.

Groep 5 t/m 8: Vanaf groep 5 kijken de kinderen in principe al hun werk na: rekenen, spelling, taal en de zaakvakken. Zij kunnen op hun weektaak zien wat ze zelf moeten nakijken, door het potlood symbooltje .

Groep 5A datum: Naam:		Jarig:						
Basisstof		u	i	p	g		p	g
Rekenen								
Les 5	☐ 1/3 ☐ 2/4 ☐ appel/peer	ma						
Les 6	☐ 1/3 ☐ 2/4 ☐ appel/peer	di						
Les 7	☐ 1/3 ☐ 2/4 ☐ appel/peer	wo						
Les 8	☐ 1/3 ☐ 2/4 ☐ appel/peer	do						

Door regelmatig de schriften van de kinderen in te kijken kan je zien hoe ze hebben gewerkt en nagekeken. Soms kun je een steekproef nemen. De kinderen zien dat de leerkracht betrokken blijft bij hun werk, ook al kijkt de leerkracht het niet na. Kinderen hebben ook bevestiging nodig van de leerkracht over hun werk.

Dalton kernwaarden bij nakijken

Vrijheid en verantwoordelijkheid: de leerlingen leren verantwoording te nemen voor het corrigeren en om hulp te vragen wanneer er veel fouten zijn gemaakt.
--

Zelfstandigheid: de leerlingen kijken het werk zelfstandig na.

Samenwerken: de leerlingen kijken elkaars werk na of vergelijken het gemaakte werk met elkaar.

Effectiviteit: de leerlingen weten direct of het gemaakte werk met goed resultaat gemaakt is en zal zich afvragen hoe de fout ontstaan is.

Reflectie: nakijken is een effectief reflectiemiddel. De leerling weet hoe het werk gemaakt is en kunnen zelf actie ondernemen passend bij hun leerdoel.

Eigenaarschap

Wanneer leerlingen zich verantwoordelijk en betrokken voelen voor hun werk zullen ze beter en harder werken. Ze worden hierdoor eigenaar van hun eigen leerproces. Om het eigenaarschap te vergroten moeten de kinderen meer zeggenschap krijgen over hun werk.

Coachgesprekken:

In coachgesprekken komen verschillende onderwerpen aan bod. Elke keer staat er een ander onderwerp centraal waar de leerkracht met alle kinderen over praat. In een coachgesprek kunnen kinderen bijvoorbeeld aangeven aan welke (eigen) doelen ze graag zouden willen werken, maar ook hoe het met ze gaat. Hebben ze het wel naar hun zin op school? etc.. In de portfoliomap kun je de gemaakte afspraken terug vinden

In een taakgesprek kunnen de kinderen aangeven of het werk te veel of te weinig is, te makkelijk of te moeilijk. De leerkracht kan dan de moeilijkheidsgraad of de hoeveelheid aanpassen op hun weektaak. Dit gebeurt in principe elke week. Dit kan heel uitgebreid maar meestal is een kort gesprekje genoeg.

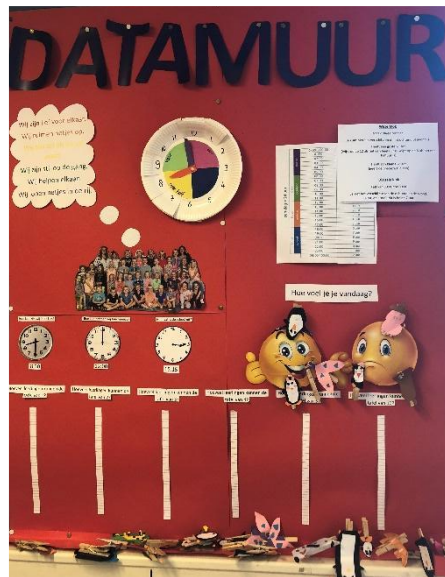
Portfolio:

Het portfolio maakt een belangrijk deel uit van eigenaarschap op de Achtbaan. In groep 1/2 wordt er gewerkt met een groepsmap maar vanaf groep 3 hebben zij hun eigen portfolio. In het portfolio bevinden zich verschillende onderdelen.

- **Wie ben ik:**
In dit stukje stel je jezelf voor. Wat zijn zaken die de juf of meester van jou moeten weten. Om dit te vertellen, hebben we een blad gemaakt waarop je door een aantal vragen te beantwoorden jezelf kunt voorstellen.
- **Hier werk ik aan:**
In dit gedeelte stop je alle doelen waar je op dit moment mee bezig bent. Kinderen kunnen ook zelf een eigen leerdoel kiezen waaraan ze willen werken.
Hier ben ik trots op:
Hierin stop je het werk waar je trots op bent, van ieder onderdeel 1 ding
- **Dit kan ik:**
Hierin stop je alle bladen die bewijzen dat je een bepaald doel hebt behaald. Maar denk ook aan cijferlijsten of een uitdraai uit het leerlingvolgsysteem.
- **Coachgesprek:**
Hierin vind je verslagen van gesprekken met de leerkracht.
- **Rapport:**
Twee keer per jaar ontvang je een rapport. Op dit moment gaat het portfolio's ook mee naar huis. Vaders, moeders, opa's en oma's kunnen zien hoe je aan het werk bent.

Datamuur:

Om de groepsdoelen zichtbaar te maken, maken wij gebruik van een Datamuur. Op deze muur vind je het doel van die periode. Bij sommige doelen kan een kind zijn vorderingen laten zien op de muur. Met de groep bepaal je het streefdoel over een bepaalde periode. Het gaat ons hier om de motivatie en betrokkenheid die de kinderen krijgen door deze doelen. Het eigenaarschap wordt vergroot door het gedeelde doel. Het is geen beoordelingsmuur. Niet alle kinderen halen allemaal het einddoel op dat moment. Iedereen doet zijn best om een stap verder te komen en daar gaat het om.

Eigenaarschap zit eigenlijk in het hele onderwijs. Van een handje geven bij de deur als je binnenkomt en vragen hoe het met je gaat tot het kiezen van eigen leerdoelen.

Dalton kernwaarden bij: eigenaarschap

Vrijheid en verantwoordelijkheid: de leerlingen hebben de vrijheid om te kiezen wat zij willen leren. Deze keuze moeten zij ook waarmaken. Zij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering.

Zelfstandigheid: de leerlingen maken zelfstandig een keuze en voeren de taak uit zonder inmenging van de leerkracht. Natuurlijk kan en mag er hulp gevraagd worden.

Samenwerken: de leerlingen hebben keuze tot samenwerken. Sommige taken kunnen alleen met klasgenoten gemaakt worden.

Effectiviteit: Het zelf kiezen van een taak vergroot het eigenaarschap van de leerling. Dit zorgt ervoor dat de leerling gemotiveerd aan het werk gaat en zijn eigen leerdoelen stelt.

Reflectie: de leerlingen reflecteert zelf of het zijn/haar leerdoel behaald heeft.

Talentontwikkeling : plusklas

Wij willen zoveel mogelijk aan de onderwijsbehoeften van de kinderen tegemoet komen. Dit betekent dat we voor de getalenteerde leerlingen steeds op zoek gaan naar mogelijkheden om deze uit te dagen.

Voor deze leerlingen wordt binnen de groep de leerstof gecompact, zodat er tijd is voor verrijking en verdieping.

Daarnaast kunnen we sinds 1998 een aantal kinderen in kleine groepen extra ondersteuning bieden in de z.g.n. plusklasgroepen. In de 4 plusklassen (primair leerlingen met uitzonderlijke kwaliteiten stimuleren) komen de kinderen in kleine groepjes bijeen onder leiding van de plusklasleerkracht. Hier komen de kinderen in aanraking met ontwikkelingsgelijken, leren ze op het niveau van ontwikkelingsgelijken te leren leren, samenwerken te werken en creatief te zijn in het vinden van oplossingen. De plusklassers leren van elkaar en leren elkaars talenten te benutten.

Onze plusklassen zijn aangesloten bij het Wetenschapsknooppunt Leiden. Samen met het Wetenschapsknooppunt hebben we een aantal projecten ontwikkeld voor de plusklassers van de groepen 7 en 8.

De onderwerpen die bij deze groepen onder andere aan bod komen zijn:

- Leonardo da Vinci
- Mindmappen.
- Het menselijk brein
- Leren presenteren met Prezi.
- Sterren en planeten
- Omgaan met de microscoop
- Het klimaat
- Spaans

De plusklassers uit de groepen 6 krijgen, behalve een cursus “Mindmappen” les in Spaans en werken ze met pittige plus torens

Vol enthousiasme maken ze zich deze taal eigen d.m.v. liedjes, toneelstukjes en spelletjes. Zij zijn dan ook prima in staat aan het einde van schooljaar een eenvoudig gesprek in het Spaans met elkaar te voeren.

Alle positieve ervaringen en expertise die we inmiddels in huis hebben met de plusklasgroepen geven handreikingen om de getalenteerde leerling ook extra te ondersteunen binnen de reguliere groepen.

Taken van de Daltoncoördinator

Een daltoncoördinator is een persoon in onze schoolorganisatie, die de opdracht heeft om de dalton ontwikkeling van de school te coördineren en te bevorderen.

Taken die bij ons onder de verantwoordelijkheid van de daltoncoördinator vallen zijn:

- Beleid maken ten aanzien van Dalton ontwikkelingen in de school
- Het voortouw nemen in de ontwikkeling.
- Informatie verzamelen om het team te informeren.
- Samen met de directie een lijn uitzetten.
- De rapportage naar ouders ten aanzien van de Daltonaspecten, de vernieuwingen en ontwikkelpunten naar de ouders toebrengen.
Dit doen we bijv. als onderdelen van de nieuwsbrief
- Gesprekken en coaching waar daar behoefte aan is.
- Teamleden ondersteunen en begeleiden bij de invoering en het toepassen van dalton in hun specifieke klassensituatie.
- Dalton aan de orde stellen bij vergaderingen en dit onderdeel voorzitten.
- De dalton-werkgroep voorzitten. Tevens regelt deze alle administratieve en organisatorische voorbereiding die hierbij komt kijken.
- De school vertegenwoordigen op bijeenkomsten van de Dalton regio.
- De school vertegenwoordigen op landelijke bijeenkomsten of het congres.
- Contacten onderhouden met andere specialisten op andere dalton scholen.
- De dalton ontwikkeling in de gaten houden en eventueel klassenbezoeken afleggen.
- Visitatie voorbereiden en begeleiden.
- Verantwoordelijk zijn voor de organisatie van de (na)scholing van individuele teamleden op het gebied van certificering of andere nascholing onderwerpen voor het gehele team.

Proeftuinen

Binnen de Achtbaan stimuleren we het uitproberen van nieuwe dingen. Zo blijven we een vernieuwende school en kunnen we leren van elkaar. We zijn een grote school en het is goed om te weten wat er in welke klas wordt uitgetoet. Zo kunnen ook collega's aan elkaar gekoppeld worden die dezelfde dingen willen uitproberen. Door het formulier proeftuin in te vullen, wordt de leerkracht bewust van zijn doel en worden er afspraken over een tijdsperiode gemaakt.

Tussentijds kan men zijn ervaringen delen met collega's in het team of de bouw. Na de evaluatie wordt bekeken of dit iets is voor de hele bouw of school.

Onderwerp	
Doel	
Periode 1 Afspraken :	
Betreft de groep(en)	
Proefperiode 1 van - tot	
Evaluatie op	
Periode 2 afspraken :	
Betreft de groep(en)	
Proefperiode 2 van - tot	
Evaluatie op	
Afspraken voor borging:	

Dalton-ontwikkelplan

In de volgende punten staat beschreven wat we op de Achtbaan nu en in de toekomst willen gaan bereiken en ontwikkelen.

Overzicht Dalton speerpunten 2018-2023

2017-2018
-Dalton masterclass volgen met het team
-Opstarten Dalton werkgroep
-Pilot datamuur/ doelenmuur evalueren
-Vernieuwingen Daltonbeleid voor de komende 5 jaren presenteren
-Cursus Dalton in groep 3 volgen
2018-2019
-Dalton werkboek ontwikkelen
-Leerlijn reflectie opstellen door gebruik reflectiemateriaal
-Implementeren Portfolio
-Coachgesprekken onderdeel maken van ons Daltonbeleid
-Pilot werken met periode taken voor de groepen 1 t/m 3 (verlenging)
2019-2020
-Rapportgesprekken met ouders en kind
-Visitatie voorbereiden
-Coöperatief leren evalueren en eventueel bijstellen
-Komen tot gezamenlijke lijn in keuzewerk
-Werken met IK doelen introduceren
-Werken met periode taken voor groep 1 t/m 3 opstarten
-Toepassen van reflectiemateriaal in de leerlijn reflectie
-Collegiale consultatie binnen het team introduceren
2020- 2021
- aanbevelingen omzetten in nieuwe doelen vanuit de visitatie
- leerlingen nog bewuster met Ik doelen laten werken
- verder ontwikkelen portfolio
- weektaken bespreken en vernieuwen waar nodig
- reflecteren onder de loep
- Borgen afspraken keuzewerk

- collegiale consultatie opnemen in taakbeleid en evalueren
2021- 2022
-doelen vanuit de visitatie opnemen
- IK doelenblad ontwikkelen voor alle groepen
- verder ontwikkelen portfolio
- reflecteren verbeterwensen doorvoeren
- collegiale consultatie vast onderdeel maken van onze professionele cultuur
- periodetaak schoolbreed onder de loep
2022-2023
-coachgesprekken evalueren
-bij rondleiding een leerling laten vertellen over ons Daltononderwijs
-Terugblikken op deze planperiode
-Team in kaart: Daltonopleiding afgerond bij 90% van het team
-periodetaak verbeteringen doorvoeren

Parels van de Achtbaan

We werken hard met elkaar om te zorgen dat we als team een goede school met goed onderwijs neerzetten. Een aantal dingen waar we met elkaar trots op zijn, hebben we hieronder in onze parels beschreven.

Parels van de Achtbaan

Thema:	presenteren	groep:	1 t/m 8
Onderwerp:	Groepsvoorstelling	School:	Daltonschool OBS De Achtbaan
		contact:	Leonie en Tamara

Beschrijving: Alle groepen van de Achtbaan verzorgen elk jaar met hun hele klas een optreden op het podium. Ze laten hun voorstelling zien aan andere kinderen van de school en in de avond treden ze op voor hun familie. De voorstellingen zijn een soort mini musicals. Groep 7 en 8 voeren een echte grote musical op. Groep 7 doet elk jaar de kerstmusical en groep 8 de afscheidsmusical. Fantastisch om te zien hoe ze van jongs af aan leren zich te presenteren op een podium. Zo is de musical in groep 8 de kers op de taart.

Parels van de Achtbaan

Thema:	eigenaarschap	groep:	3 t/m 8
---------------	---------------	---------------	---------

Onderwerp:	keuzewerk/ eigen project	School:	Daltonschool OBS De Achtbaan
		Contact:	Tamara V

Beschrijving: Ieder kind heeft elke week tijd voor keuzewerk. Tijdens hun taaktijd kunnen ze dit inplannen. Als ze klaar zijn met hun taken voor die dag kunnen ze hier mee verder gaan. Keuzewerk bestaat uit een kast met materialen rond een thema. Waarbij er voor de verschillende intelligenties kaarten zijn. De thema's sluiten aan bij thema's uit de groep. Daarnaast kunnen kinderen kiezen uit bakkaarten die bij geschiedenis en natuur horen of kiezen voor een eigen project. Vooral het zelf keuzes maken voor een intelligentie of een eigen project stimuleert de kinderen zelf na te denken en keuzes te maken. Natuurlijk altijd in overleg met de leerkracht, maar er kan veel. Het is heel leuk om te zien wat de kinderen kiezen en bedenken.

Een jongen uit groep 5 die tekenles geeft aan een groepje kinderen die zich voor deze workshop hadden opgegeven.

Parels van de Achtbaan

Thema:	Samen-leren	groep:	1,2 en 8
Onderwerp:	Kleuters voorlezen	School:	Daltonschool OBS De Achtbaan
		Contact:	Esther en Bas

Beschrijving: Iedere vrijdagochtend lezen kinderen van groep 8 met kleuters. Ze lezen voor een uit een prentenboek en na afloop stellen ze vragen over dit boek. De kleuters genieten hier enorm van, even alleen de aandacht krijgen. De kinderen van groep 8 zie je groeien, omdat ze een kleuter onder hun hoede mogen nemen.

Parels van de Achtbaan

Thema:	eigenaarschap	groep:	3 t/m 8
---------------	---------------	---------------	---------

Onderwerp:	kwartieren-rooster	School:	Daltonschool OBS De Achtbaan
		Contact:	Tamara V

Beschrijving: Na een proeftuin met positieve ervaringen is het schoolbreed uitgeprobeerd. In juni 2019 is er besloten dat het een vast onderdeel van ons onderwijs gaat worden. We zijn hier trots op omdat het staat voor de hele dag dalton. De instructie momenten worden aangegeven. Dit draagt nog meer bij aan het eigenaarschap. Na een instructie is het taaktijd tot het volgende instructie moment, afhankelijk voor de leerling of hij bij die instructie aanwezig moet zijn.

Parels van de Achtbaan

Thema: presenteren en samenwerken	groep:	1 t/m 8
Onderwerp: Project	School:	Daltonschool OBS De Achtbaan
	Contact:	Kim

Beschrijving:

Alle groepen van alle drie de locaties van de Achtbaan werken ieder jaar aan één gezamenlijk project. Ieder jaar heeft dit project een ander thema. Binnen het project wordt er gewerkt aan iets creatiefs, iets om te presenteren en worden er gastlessen gegeven en uitstapjes geregeld. De kinderen komen zo op verschillende manieren in aanraking met het onderwerp en leren veel over dit onderwerp. Uiteindelijk vindt er een projectavond plaats. Op deze avond kunnen de kinderen al het gemaakte werk presenteren aan de ouders.

Parels van de Achtbaan

Thema: reflectie **groep:** 1 t/m 8

Onderwerp: Reflecteren **School:** Daltonschool OBS De Achtbaan
Contact: dalton-werkgroep

---

beschrijving: We zijn druk bezig met het integreren van reflecteren in ons onderwijs. Met de Dalton-werkgroep hebben we een leerlijn reflectie opgezet voor de leerlingen en de leerkrachten. Daarnaast hebben we als ondersteuning van die leerlijn een bak gemaakt met reflectiematerialen voor in iedere groep. De bak was juni 2019 klaar en is gepresenteerd aan het team. Dit jaar gaan we die in gebruik nemen.

Parels van de Achtbaan

Thema:	samen-leren	groep:	3 en 8
---------------	-------------	---------------	--------

Onderwerp:	Tutorlezen	School:	Daltonschool OBS De Achtbaan
		Contact:	Annemiek en Emmy

Beschrijving: Op De Achtbaan helpen kinderen van 8 bij het automatiseren van de leesvaardigheid van de kinderen van groep 3. Na een training voor de tutoren en een kennismaking werken de kinderen twee keer per week 15 tot twintig minuten samen. Bij tutorlezen leest het kind uit groep 3 voor aan de tutor. De tutor geeft bij het tutorlezen complimenten en zo nodig aanwijzingen. Het mes snijdt hiermee aan twee kanten. Beide kinderen leren hiervan. De intensieve begeleiding komt het leesproces ten goede en de kinderen leren een ander te helpen en te motiveren. Een ander pluspunt is, dat de kinderen op school elkaar beter leren kennen.

Parels van de Achtbaan

Thema: samen-leren

klas: groep 4 en 7

Onderwerp: Tutorrekenen

School: Daltonschool OBS De Achtbaan

Contact: Marianne

Beschrijving: In een schooljaar doen we 2 keer een periode van 6 weken tutor-rekenen. Zowel de kinderen van groep 7 als die van groep 4 genieten en leren van de samenwerking. De kinderen wisten ook nog precies te vertellen wie hun tutor was geweest toen ze zelf in groep 4 zaten en hoe leuk ze het vonden.

Leuk om te zien hoe goed er nagedacht wordt over hoe iets uitgelegd kan worden. Een ander positief effect is dat de kinderen kunnen zien hoeveel groei ze doorgemaakt hebben in de doorlopen schooljaren en aan de andere kant voor de jongere kinderen het inzicht dat ze wat ze nu leren later nog steeds nodig is bij het rekenen.

Parels van de Achtbaan

Thema: samenwerking

groep: 1 t/m 8

Onderwerp: ouders

School: Daltonschool OBS De Achtbaan

contact: Leonie

Beschrijving: De samenwerking met ouders is heel belangrijk. We zijn dan ook blij met de betrokkenheid die ouders hebben in ons onderwijs. Ouders vragen, zien en horen via gesprekken, informatieavonden en rapporten hoe het met hun kind gaat, ook specifiek op dalton-gebied. Daarnaast zijn ze actief betrokken bij bijvoorbeeld School op Seef, een handvaardigheidles, als jury bij de voorleeswedstrijd en de playbackshow of geven een gastles bij tijdens onze projectweken.

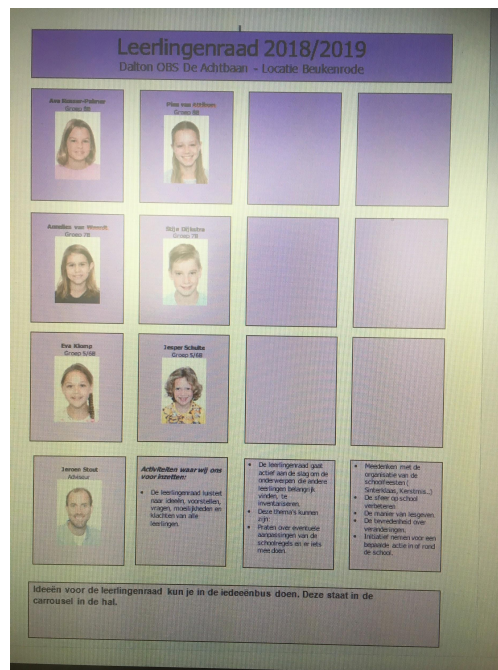
Parels van de Achtbaan

Thema:	eigenaarschap	groep:	1 t/m 8
Onderwerp:	leerlingenraad	School:	Daltonschool OBS De Achtbaan
		contact:	Tamara

Beschrijving: We zijn trots op de leerlingen uit onze leerlingenraad. Ze denken mee over de zaken die op onze school spelen en bedenken oplossingen voor problemen die zij zien. Daarnaast maken ze zich sterk voor vernieuwende dingen die zij graag op hun locatie willen zien.

Voorbeelden zijn: - het verhogen van het bedrag voor de sintlootjes

- wc posters
- meer en leuke prullenbakken op het plein
- kunstgras in plaats van houtsnip
- bij de vergadering van de projectcommissie en ouderaad zijn zodat ze mee kunnen denken en beslissen over het schoolproject

Parels van de Achtbaan

Thema:	coöperatief leren	groep:	1 t/m 8
Onderwerp:	doorgaande lijn coöperatief leren	School:	Daltonschool OBS De Achtbaan
		contact:	Leonie en Tamara

Beschrijving: In de hele school hangen posters met de basis-vormen coöperatief leren. Elke groep heeft zijn eigen nieuwe vormen. Met als doel dat zij in groep 7 en 8 al die vormen kunnen toepassen. Op deze manier zorgen we dat een aantal basisvormen structureel gebruikt worden. Daarnaast is iedereen natuurlijk vrij om andere vormen te gebruiken.

Parels van de Achtbaan

Thema:	eigenaarschap	groep:	1 t/m 8
Onderwerp:	Portfolio	School:	Daltonschool OBS De Achtbaan
		contact:	Leonie en Tamara

Beschrijving: Tijdens de Dalton masteropleiding die we met het team gevolgd hebben, zijn we gekomen tot een doorgaande lijn en een visie op het portfolio op de Achtbaan. Daarna zijn de coördinatoren aan de slag gegaan om aan de map vorm te geven. Na een heel traject met het team en de dalton-werkgroep zijn we trots op hoe het portfolio er uit ziet. in groep 1 /2 is er een groepsmap. Vanaf groep 3 heeft iedere leerling een eigen map. Hierin kan hij laten zien wie hij is, waar hij aan werkt, wat hij al kan, waar hij trots op is en welke coachgesprekken er zijn geweest. Ook het rapport zit hier in. De leerling vergroot zo het eigenaarschap over zijn eigen leerproces

